

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามสำหรับการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2	
เมืองน่าอยู่ และการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง	9
2.1 แนวความคิดเมืองน่าอยู่	9
2.2 แนวความคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง	12
2.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา	16
2.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อมของเมืองขนาดใหญ่	23
2.5 บริบทของโครงการเชียงใหม่เมืองน่าอยู่	29
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 กรอบแนวความคิด	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีวิจัย	40
3.1 วิธีดำเนินการวิจัย	40
3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย	41
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
3.4 เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.5 การสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.7 การตรวจสอบข้อมูล	47
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
ตอนที่ 2 แนวความคิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองขนาดใหญ่	52
ตอนที่ 3 สภาพความเป็นจริงของชุมชน สภาพของชุมชนที่คาดหวังตาม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตามแนวความคิดเรื่อง เมืองน่าอยู่	77
ตอนที่ 4 แนวความคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง โดยเน้นการมีส่วนร่วม ในการพัฒนา	94
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
6.1 สรุป	115
6.2 อภิปรายผล	121
6.3 ข้อเสนอแนะ	125

ญ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก แผนที่ชุมชนวัดเกต	136
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักและวันที่สัมภาษณ์	137
ภาคผนวก ค แนวทางสำหรับการใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก	139
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนวัดเกต	141
ประวัติผู้เขียน	152

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 250)	50
4.2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนวัดเกต	53
4.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านกายภาพของชุมชนวัดเกต	61
4.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนวัดเกต	68
4.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน ทางด้านสังคมของชุมชนวัดเกต	76
4.6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางสังคมของชุมชนวัดเกต	77
4.7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจของชุมชนวัดเกต	85
4.8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการจัดการภายในชุมชนวัดเกต	88
4.9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนวัดเกต	89
4.10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านเศรษฐกิจของชุมชนวัดเกต	90
4.11	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางด้านกายภาพของชุมชนวัดเกต	91
4.12	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านการจัดการภายในชุมชนวัดเกต	94
4.13	ลักษณะการเข้ามาให้ความช่วยเหลือชุมชนของเทศบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	95
4.14	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	96
4.15	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	100
4.16	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	103
4.17	ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	104
4.18	การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ	106
4.19	การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	109
4.20	การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยเน้นความศรัทธาหรือความเชื่อถือ	111

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	39
4.1	บ้านไม้สัก 337 เสา ซึ่งเป็นของตระกูลเบน อยู่ที่เบนนิวาส ในอดีตเป็นที่ทำการของบริษัทบริติชบอร์เนียว ถือว่าเป็นบ้านไม้สักขนาดใหญ่ที่เก่าแก่และยังมีสภาพสมบูรณ์	54
4.2	หอพ้อบ้านวัดเกต ตั้งอยู่ใกล้ๆ วัดเกตการาม เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ชาวบ้านร่วมมือร่วมใจกันสืบทอดประเพณีที่ดีงามไว้	54
4.3	สภาพภายในพิพิธภัณฑวัดเกตการามที่ชาวบ้านวัดเกตภาคภูมิใจและสามารถสืบทอดเรื่องราวและเก็บรักษาข้าวของเครื่องใช้ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ดู (ตาแจ็กกับนักท่องเที่ยวนักเรียนที่สนใจเข้าชมพิพิธภัณฑ)	55
4.4	ในอดีตหากมีงานศพ ทั้งพระในพระพุทธศาสนา กับผู้นำของศาสนาคริสต์มาร่วมงานพิธีได้อย่างลงตัว	56
4.5	สถานบริการ ร้านอาหาร เครื่องดื่มที่เปิดให้บริการบริเวณริมฝั่งแม่น้ำปิง บางร้านให้บริการจนถึงเวลาตีหนึ่งตีสอง และมีเสียงดังจากเพลง นักท่องเที่ยวยวดยานต่าง ๆ เกิดความรำคาญกับผู้ที่อาศัยในบริเวณดังกล่าว	59
4.6	ปัญหาบริเวณถนนเจริญราษฎร์ที่ไม่มีทางเท้า ส่งผลให้ผู้คนต้องลงไปเดินบนผิวจราจร อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้หรือการจราจรไม่สะดวกเท่าที่ควร	63
4.7	ขณะที่ถูกเก็บมารวมกันและอีกส่วนหนึ่งยังไม่ได้เก็บ	64
4.8	ทัศนียภาพที่สามารถพบเห็นได้ในชุมชน	65
4.9	สถานที่พักผ่อนหรือออกกำลังกายจะมีเพียงบริเวณริมแม่น้ำปิงที่สามารถใช้นั่งพักผ่อนและออกกำลังกายได้บ้างแต่เมื่อเทียบกับจำนวนคนที่มาก็ถือว่าน้อย	66
4.10	ลูกจ้างชาวพม่าที่มาเป็นลูกจ้างของบริษัทบริติชบอร์เนียวในอดีต	67
4.11	ภาพสะพานนวรัฐที่เรียกกันว่า “ข้าวใหม่” ทำด้วยไม้สัก ก่อนที่จะถูกไฟไหม้และสร้างเป็นสะพานเหล็กและสะพานคอนกรีตเหมือนเช่นปัจจุบัน	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.12	ภาพสะพานจันทร์สมในอดีตกับปัจจุบัน ซึ่งในอดีตเป็นสะพานที่เรียกว่า “ข้าวแตะ” ทำมาจากไม้ไผ่ เพียงให้ผู้คนสองฝั่งสามารถสัญจรไปมาหาสู่กันก็เพียงพอแล้ว ในช่วงหน้าน้ำก็จะเรือลอน เกือบไว้ก่อน แต่ในปัจจุบันใช้การก่อสร้างด้วยปูนซีเมนต์เพื่อความมั่นคงถาวรกว่า และต้นไม้ย่อยลงนั่นเอง	71
4.13	บ้าน 8 หลังที่มีปัญหาการบุกรุกกรรมน้ำปิงกับภาครัฐมาโดยตลอด	74
4.14	ภาพความแตกต่างทางศาสนาที่ลงตัวในชุมชนวัดเกต ซึ่งมีทั้งพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู (ซิกข์) ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์	79